

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hírneves és csakis eredeti **Bächer-féle aczél-ekéket és tégely-aczél eketesteket** vásárolja. — A **BÄCHER-féle ekék s eketestek** kiscgazdák számára is készülnek és könnyü súly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen aczélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:
SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-uteza 68. szám.

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNICUM DRILL“ sorvetőgép

ugy czélszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000 nél több ily gép adatott el.

Melichar Ferencz

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

1266

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Troda és gyár: Budapest, VI., Lomb-uteza 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

1018.

AGRARIA erőtakarmánygyár részv. társ.

BUDAPEST, V, Báthory-utea 5.

Giro-számla a Magyar Általános Hitelbanknál és Osztrák-Magyar Banknál.

Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. szám.

Sürgönyt: Erőtelefon Budapest.

TELEFON (Interurban) 75-94—75-95.

Ajánlja „AGRARIA“ védjegyzett kitűnő minőségű, saját gépüzemeivel gyártott

erőtakarmányt.

Az áru kapható vasúthoz szállítva 50 klgmos zsákokban, védjeggyel ellátva.

A GYÁRTÁS:

Kühne Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik malátacsírát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmagpogácsát elsördendű és kizárólag magyar gyárakból szerezzük be. A cukorszörpöt szintén csakis elsördendű és kizárólag magyar, ugymint: a szerenci, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi cukorgyáraktól vásároljuk.

GYÁRTMÁNYAINK:

- „Agraria“ A) lótakarmányozásra dús zúzott zab tartalommal.
- „Agraria“ B) göblyhizlálásra dús repcefogácsa tartalommal.
- „Agraria“ C) tehenészethez dús malátacsíra tartalommal. 1650 l.
- „Agraria“ D) sertéshizlálásra dús árpadara tartalommal.
- „Agraria“ E) juhtakarmány dús cukorrépaszelet tartalommal.

Állandó vevőközönségünk a magy. kir. földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmai. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyárunk a veszprémi országos gazdasági kiállításon részt vett és gyártmányaink elismerő oklevéllel lettek kitüntetve.

Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat,
gőzcséplőgépeket, járgányos- és kézi cséplőket,
olajmotorokat, malom-berendezéseket, gőzeke-készleteket,

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett

Drössler Károly

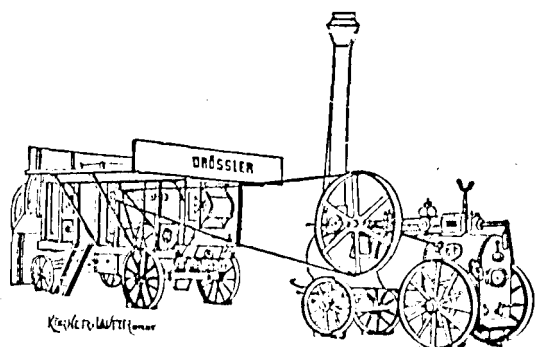
cs. és kir. szab. gazd. gépgyár

Bpest, VI, Váci-körut 59

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálunk. 1449

Képviselők kerestetnek.

Legjobb bizonyítványok.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS“
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek
legjobb minőségben jutányos árban szereshetők be

SCHOTTO LA ERNŐ

cézgnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

	Európában millió métermázsákban	Európán kívül: millió métermázsákban
Búzában	— 1·49	+ 4·77
Rozsban	— 70·94	+ 1·23
Árpában	— 11·97	— 2·40
Zabban	— 51·47	+ 5·14
Tengeriben	+ 17·05	+ 31·88

Az Európában mutatkozó hiány részben az ótermésű készletekből, részben pedig import útján nyer fedezetet.

Magyarország ideai termése, összehasonlítva a tavalyival, a következő volt:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
		millió métermázsákban			
1905-ben	46·17	14·27	14·14	12·63	27·00
1904-ben	39·98	12·50	11·37	9·88	18·00

A következő 1905—1906. évi fogyasztási szezon valószínű hiányai az egyes import-államokban — a jelentés szerint — a következők:

	Búzában	Rozsban	Árpában	Zabban	Tengeri
		millió métermázsákban			
Anglia	58·00	0·50	14·50	9·00	25·50
Franciaország	11·00	0·30	2·00	1·00	3·50
Németország	21·50	10·00	15·50	5·50	9·50
Ausztria	15·50	2·75	2·25	3·50	5·50
Olaszország	10·00	0·10	0·20	0·40	3·50
Hollandia	5·00	2·80	2·10	0·30	3·25
Svájc	5·20	0·10	0·20	1·20	0·70
Belgium	13·50	1·10	3·05	2·75	3·35
Dánia	0·85	1·65	0·40	0·20	3·50
Svéd-Norvégia	2·90	4·10	1·42	0·90	0·26
Spanyolország	4·75	0·20	0·60	0·30	0·55
Portugália	0·80	0·15	0·05	0·05	0·12
Görögország	1·60	—	0·02	—	—
Hiány összesen	150·60	23·75	42·29	25·10	59·23

Valószínű fölöslegekkel rendelkezők:

	Búzában	Rozsban	Árpában	Zabban	Tengeri
		millió métermázsákban			
Magyarország	15·50	2·85	3·50	2·75	2·50
Oroszország	27·50	7·00	19·00	6·50	3·50
Románia	9·50	0·75	1·75	1·00	—*)
Bulgária	4·75	0·75	1·00	0·50	2·25
Szerbia	1·10	0·05	0·25	0·25	0·40
Török birodalom	2·25	0·75	2·25	0·75	1·50
Kelet-India	11·00	—	—	—	—
Amer. Egy. Áll.	32·50	1·25	2·25	0·75	33·50
Kanada	11·50	0·25	0·90	3·25	3·65
Argentína	29·00	—	0·02	0·30	19·00
Chile	0·50	—	0·20	—	0·50
Uruguay	0·50	—	—	—	0·15
Ausztrália	3·50	—	0·01	0·50	0·02
Algír	0·80	—	0·20	0·20	—
Fölösleg összesen	149·90	13·65	31·33	16·75	66·97
A hiány	150·60	23·75	42·29	25·10	59·23
Különbség	-0·70	-10·10	-10·96	-8·35	+7·74

A mutatkozó hiányt a múlt évről fennmaradt készletek és a tengerentúlról való behozatal — fedezik.

Érdekes ezen adatcsoporthoz az, hogy mennyire fedik egymást az Ausztria szükségleteit és a Magyarország feleslegeit jelző számok.

A mi az árak várható alakulását illeti, a fenti adatok kilátást nyújtanak az emelkedésre: a rozsnál, árpánál és a zabnál. Szilárd árakat remélhetünk: a búzánál és a tengerinél. És — a természet rendje szerint — az idén egyáltalán nem kellene tartanunk semmiféle meglepetésszerű árhullámozástól. No, persze, ha nem volna: spekuláció!

Tokaji László.

*) Rossz termés miatt az idén kb. 4 millió q. tengeri bevételre szorul.

A tejelő tehén takarmányozása.

A nemzetközi tejgazdasági kongresszuson ez a kérdés, mint egyike a legfontosabb tejgazdasági kérdéseknek, igen nagy jelenlétet ért el. Az összes gazdasági állatok között legnehezebb a tejelő tehén okszerű takarmányozásának megállapítása és ebben a nehéz tárgyban több igen érdekes vélemény hangzott el a kongresszuson, melyekről az alábbiakat közöljük:

Alquier, miután a tejelési időszak változását okozó befolyásokról értekezett, azt a következtetést adta elő, hogy magának a takarmányozásnak hatása inkább csak másodlagos, mert bármily tartásban részesítsük is a tehenet, termelésének mennyiségi és minőségi maximuma nem fogja túllépni azokat a határokat, melyeket az individuális tulajdonságok, a fajtája, kora, élettani állapota és a tejelési időszak szab el. De azért mégis: csak helyes takarmányozással tudjuk elérni a maximumot; ez tehát egyenrangú tényező a többivel.

Alquier azt állítja, hogy a takarmányozás elég bőséges legyen, de ne legyen túlságos és utal arra, hogy sok helyen azt gondolják, hogy bőséges takarmányozásban van az eredmény biztosítéka, de emellett nem sokat törődnek azzal, hogy az adott takarmánytömeg kellő mennyiségben tartalmazza-e a tejelválasztáshoz és a szervezet fenntartásához szükséges nitrogénanyagokat. Ha ez az egyensúly nincs meg, miután a többi anyag a nitrogénanyagok vértápláló hivatását pótolni nem tudja, az állat a szervezetében felhalmozott tartalékok éli föl, lesoványodik, egészsége szenved, a gümőkórra hajlamossá válik és tejjhozama csökken. Egész nyomatékosan mutatott rá a kongresszuson, hogy a takarmányozásnak elégségesnek, de nem túlságosnak kell lennie, hogy a túlbő takarmányozás káros, mert a tehén elhíz, mindenféle bajokra fogékony lesz, a tejelési időtartama rövidül és a borjai minősége szenved. Ellene nyilatkozott tehát azon több helyen hangoztatott és követett elvnek, hogy a maximális takarmányozással lehet csak elérni a maximális tejjhozamot.

A következő négy szabályt állította föl a tejelő tehén takarmányozására nézve:

1. A takarmány mennyisége — elméletben — olyan nagy legyen, hogy fedezze az állati szervezet anyagainak legnagyobb elhasználását. A gyakorlatban helyes dolog, ha ezt a mennyiséget bőségesen adjuk, de csak oly határig, hogy hizás be ne álljon.

2. A takarmány megválasztásánál annak tápláló és gazdasági értéke legyen zsinórmérték, még pedig figyelemmel annak természetességére és izletességére.

3. A tejelőtehén takarmányozásának individuálisnak kell lennie.

4. Az individuális takarmány tápláléértékének változnia kell a tejjhozammal mert minden tejelési időszak különböző takarmánybeosztást igényel.

Alquier előadását azzal végezte be, hogy az egyes teheneknek a tehenészetben való ellenőrzését elengedhetetlen szükségességgnek jelezte, ha a legtöbbet tejelő teheneket akarjuk megtartani. Ez által kiküszöbölhetjük a rossz tejelőket és megtarthatjuk a jó tejelőket ivadékaik, úgy, hogy emelhetjük tehenészetünk hozamát. De ez utóbbit illetően nem szabad figyelmen kívül hagyni a bikának a

tehenével egyenlő átörökítő képességét, minek következtése, hogy azt is tejelő jellegű családból kell kiválasztani. A teheneknek ilyen egyenként való ellenőrzése által elért eredményeket a következőkben tünteti föl négy hollandi tehenészet:

Egy-egy tehén átlagos évi tejjhozama volt:

	Jong, te h e	Keestra, n é s z	Wonde, e t e i	Dijkstra b e n
1898-ban	4692	3817	3037	3857
1899-ben	4401	3678	3511	3936
1900-ban	4416	3709	3394	4629
1901-ben	4599	4110	3725	4521
1902-ben	4854	4176	3973	4446

És ezekben a tehenészetekben nem csak a több, de a zsirúsabb tej előállítására is súlyt fektettek és ezen a téren a következő eredményeket értek el. Az egy-egy tehén után nyert vaj mennyisége volt:

	1898-ban	1902-ben
	kilogramm	
Jongnál	153	176
Keestránál	122	143
Wondenál	102	128
Dijkstránál	131	158

Ezek a számok ékesen szólnak.

A kongresszus egy másik francia előadója, Malpeux előadásában a szokásos, tejelő teheneknek adott takarmányanyagokat vizsgálta és úgy az írók, mint a gyakorlati emberek véleményét összegezte, megtoldva ezeket saját kutatásainak eredményeivel. A takarmányok a tej zsirtartalmára való hatását kezdetben nem ismerték el Németországban Wolff, Kühn, stb. kutatásai alapján, de ez az elmélet ellentétben állt az általános véleménnyel. Néhány év előtt — 2897-ben — Soxhlet azon kísérleteiről adott számot, melyek szerint a takarmányhoz adott zsirtartalom anyagok, bizonyos, emésztésüket előmozdító körülmények közt átmennek a tejbe és annak zsirbőségét igen jelentékenyen emelik. Wegner kutatásai nyomán hasonló eredményre jutott.

Malpeux a tehenek takarmányához 1 kg. lenmaglisztet adott, de annak nem volt hatása a tej zsirpercentjére. A lupulintartalom takarmány adásával a tejkiválasztás és a tejjzsirtartalom emelkedett. Cukornak és melasénak a napi adaghoz való hozzáadásával se mennyiségileg, se minőségileg nem tapasztalt változást a tejben. Más kísérletekkel Malpeux a zabot a korpával hasonlította össze olyan eljárással, hogy a tehenek egy részének rendszeres takarmányadagjukhoz 1 kg. zabot, másik részének 1 kg. korpát adott. Azt tapasztalta, hogy a zab következtében egy kevésbé emelkedett a minőség, a korpa következtében egy kevésbé a mennyiség. A takarmányrépával és fél cukorrépával végzett kísérlet az utóbbinak előnyét mutatja ki. Más kísérlet a gyapotmagpogácsa jobbnak bizonyult, mint a lenmagpogácsa. Malpeux a következőleg összegezi tapasztalatait: Bármi legyen is az a takarmány, amit használhatunk, a gazda szerepe főleg az, hogy a tej zsirtartalmának növelésére törekedjék és a tehenek bőséges takarmányozását a lehető legkedvezőbb gazdasági feltételek mellett eszközölje.

R. G.

Fagyott répa eltartása besavanyítás által.

Az ideai őszzsel korán beállt fagyok következtében a répakészlet több helyen kárt szenvedett és a szokásos eltartási móddal, a

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerezt 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncím: Kalmár-rostagyár.

kupacokban alig lehet majd kiteleltetni. Mivel ugyanis a fagy által a sejtfalak részben megrepednek, részben nedváteresztőkkel válnak, a szomszédos sejtek nedve összevegyül. Ezáltal a különben semlegesített fermentumok alkalmat nyernek arra, hogy a keményítőt cukorrá változtassák és az olthatlan fehérnyevagyületeket elpusztítsák és folyóssá tegyék. A sejtek elhalásával általában minden élettevékenység megszűnik és a sejtek teljesen elveszítik a betegségelőidőzökkel szemben való ellenálló képességüket, úgy, hogy a répák rövid időn belül rothadásnak indulnak.

Fingerling hohenheimi tanár most behatóan nyilatkozik az ilyen fagyott répák eltartásáról. Általában — írja — két lehetőség van a fagyott répa konzerválására, nevezetesen a *száritás* alkalmas készülékekben és a *besavanyítás* vermekben. Miután azonban a vízdús takarmányfélék száritására szolgáló készülék sikerültnek látszó szerkezete dacára sem tudott a gyakorlatban tért hódítani, csak a besavanyítás jöhet viszonyaink között tekintetbe előnyeivel és hátrányaival együtt.

A savanyított takarmány készítésének lényege az, hogy elaprózzott, víz és szénhidrátdús takarmányanyagok áthatlan vermekbe hozatnak, lehető sűrűn rakva és reá erős nyomást alkalmazva a levegő behatolását elzárjuk. A levegő távoltartásának célja az, hogy a tejsavbakteriumnak más erjesztőbaktériumokkal szemben kedvező viszonyokat hozunk létre, miután ezek az élely hiányában legjobban tenyésznek. Szaporodásukhoz éppen ilyen kedvező körülmény a hőmérsék emelkedése is, mely az erős nyomás és a nagy erjedési folyamat közben létrejön.

Ami a vermek létesítését illeti, hosszuk az eltartandó répamennyiségtől függ, szélességük legcélszerűbben 3 méter, mélységük 2--3 méter a földben. Hogy a kiszivárgó nedv befolyását és viznek behatását elkerüljük, a verem falait és fenekét áthatlan anyaggal vonjuk meg. Mielőtt a répát a verembe rakjuk, a rossz, vagy elromlott példányokat kiválasztása után, össze kell aprítani és a kiszivárgó nedv felszívása végett szecskával vagy polyvával kell keverni. Miután a vermet ezzel a keverékkel megtöltöttük, vagy vastag szalmareteggel, vagy egészen odataláló deszkákkal beborítjuk és ezt azután nehéz kövekkel, vagy földdel lenyomtatjuk, úgy, hogy minden négyzetméteren 4—500 kg. súly legyen. Ha aztán az egész tömeg bizonyos idő múlva lesüppedt, akkor megint földdel töltjük föl és a keletkező szakadásokat, hasadásokat is földdel tömjük be. A verem megtöltését fokozatosan is eszközölhetjük, hogy egy 35—40 fokos önmelegedést idézzünk elő. De ez esetben mindig ügyelni kell arra, hogy a vermet mindig megint eltakarjuk deszkákkal és nehéz kövekkel.

Ha az itt leirt módon megtöltöttük a vermet, már néhány nap múlva erős erjedés áll be, amely amíg levegő van jelen, főként ecetsavas erjedésből áll. Az ecetsavbaktériumok működése azonban megszűnik, ha a rendelkezésükre álló élelyt fölhasználták; a vajsavas erjedés is egy idő múlva elül, mivel az élelyhiány következtében erősödő tejsaverjedés a többi erjedés baktériumának ártalmas. A tejsavaserjedés uralma tehát annál hamarabb áll majd elő, minél tömöttebb az anyag a veremben és minél nehezebb és sűrűbb annak burkolata. Rendesen 6—8 hét múlva végbemegy a főerjedés és a savanyú takarmány takarmányozásra alkalmassá válik. Ezen célra a veremből annyi takarmányt veszünk ki, amennyi az állatok egy napi takarmányo-

zására elég és aztán a vermet megint betakarjuk földdel. Mert a savanyú takarmány ha húzamosabb ideig levegőn van, hamar romlik és az állatok egészségére ártalmas lesz. Ha netán a takarmány egy része a veremben — a falak mellett szokott ez történni — rothadásba ment volna át, ezt a részt is ki kell zárni a takarmányozásból.

A besavanyítás által csaknem minden táplálóanyag megváltozik és csökken: a fehérnye fehérnyétlen vegyületekké alakul, a nyersrost elerjedhet és különösen nagy a veszteség a nitrogénmentes anyagoknál, miután ezek adják a legtöbb anyagot a veremben végbemenő savképződéshez. Legkevesebbet veszít ezen folyamatnál a zsir. Igen nagy veszteségek lehetnek akkor, ha a nedveknek nagymennyiségű elfolyását meg nem akadályozzuk a leirt módon, mert ezáltal sok és a legbecsesebb táplálóanyag megy veszendőbe. Ezekből az átalakulásból és veszteségekből látható, hogy a répának ily módon való eltartása csak kényszerrendszabály, mert a fagyott répa másképpen nem lenne eltartható és föltakarmányozható.

Az így készített savanyú takarmány mérsékelt adagokban nyújtva, lovakat és vemhős állatokat kivéve olyan takarmány, melyet az állatok izletességénél fogva szívesen esznek. Az adagok azonban ezen takarmányból 30—40 kg.-ot a tejelő tehének 50 kg.-ot a hizókrök 25—30 kg.-ot a juhok részére (1000 kg. élősúlyra számítva) ne haladjanak túl. A sertések is szeretik ezt a takarmányt és jól gyarapodnak mellette.

—6.

Gazdálkodás Amerikában.

Az Egyesült Államok délközép, hegyes vidékén többek között egy Kent megyében, Delaware államban fekvő és Bancroft E. H. nevű gazda tulajdonát képező Evergreen-nek nevezett gazdaságot látogattam meg, melyet, mivel az ottani viszonyokat jellemzi, a következőkben olvasóinkkal nagy vonásokban megismertetni szándékozom.

A gazdaságot a tulajdonos fia kezeli, kinek figyelme az üzem minden ágának legkisebb részleteire is kiterjed. Habár e gazdaságban a legtöbb művelési ágat találjuk rendszeresen felkarolva, mégis vannak különleges, ségei is, melyekre kiváló súlyt fektetnek és ezek: nyári és téli almák, fehér Leghorn baromfi, Berkshire sertés, Jersey szarvasmarháj és tejfő.

Nem mulaszthatjuk el mindenképpel kiemelni gyümölcskertjeit, amelyek gondosság tekintetében valóban páratlanok a maguk nemében. Evekkel ezelőtt ismerte föl id. Bancroft úr a gyümölcsösök létesítésének előnyeit és egyebek között „piros astrachan“ almafákat ültetett nagyobb területen 12 méternyi távolságban, melyeknek ágai azonban jelenleg már egymással ölelkeznek. A fák nagyság, egyöntetűség, egészség és termésük kitűnősége tekintetében valóban csodálatraméltók és minden évben bőtermést szolgáltatnak. Bancroft úr egyáltalában nem csatlakozik azon nézethez, mely szerint almafáknak minden második évben pihenőre volna szükségük; évente többször permetezi a gyümölcsfákat és nem tűr meg egy szál füvet vagy gyomot sem gyümölcsének talaján, különösen az évad korai szakában. Látogatásom idejében a talajnak minden porcikája tökéletesen porlasztva volt és a gyümölcsstermés az érlelésnek igen előhaladt stádiumát mutatta.

Egyébiránt ugyynazon különös gondot és

figyelmet szenteli gazdasága minden ágának. Baromfiudvara a legrendszeresebb berendezés mintakéne és a baromfi számára jelentékeny mennyiségű lucernát termel; valóban gyönyörűség nézni a hófehér szárnyasok százait, midőn a késő délutáni órákban a részükre különlegesen előkészített legelőre eresztik.

Miután itt az összes üzemágakra kiterjeszkedni alkalmam nincsen, ezúttal csak ezen gazdaság marhatartását fogom részletesebben vázolni.

Be kell vallanom, hogy soha szebb marhát az állam egy területén sem volt alkalmam látni. Az állatok a legnagyobb figyelemmel ápolatnak a tulajdonos közvetlen felügyelete alatt, kinek gondja e munkának minden részletére egyaránt kiterjed. Bancroft úr a tehenézzettel 25 év óta foglalkozik és a Jersey-fajjal kezdte, melyhez jelenleg és kizárólagosan ragaszkodik. A marhaállomány minden tagja telivér, nehény év óta azonban a törzskönyvezés elmaradt. Az állomány élén egy „St. Lambert“ származású bikát tartanak és hogy a tenyésztés a leghelyesebb elvek szerint történik, arról úgy a tehének rendkívüli tejbősége és a tejnek kiváló minősége, valamint az állatok kitűnő fejlettsége és szépsége minden kétséget kizárólag tanuskodik.

Bővebb felvilágosítául szolgáljanak Bancroft úr saját magyarázatai:

„A marhát sohasem legeltetjük és a pajtát, borjukosarakat és a baromfiudvart övedző sövényeken kívül egyéb kerítések a birtokon tényleg nem léteznek; a pajta mellett egy marhaistálló van, melyben a tehéneket tartjuk. Különbösen is a talaj gyengébb, mintsem legeltetésre alkalmas volna és a bekerítés nagy költségei sem javasolják a legeltetést. Hosszú tapasztalataim egyébiránt arról győztek meg, hogy minden tekintetben a legjobb eredmények a marhának istállóban való tartása és módszereink szerinti kezelése által érhető csak el. Istállóknak 40 drb. tehén befogadására alkalmas; padlója és csatornái cementből készültek, lengő rudak alkalmazása mellett erősen almozunk és úgy találjuk, hogy az állatok állandóan kitűnő állapotban vannak, anélkül, hogy legelőre bocsáttatnának. Egészen két ember ápolja egész marhaállományomat, melyhez változó mennyiségű sertés és 600 darab baromfi is járul. Munkájuk tekintetében semmiféle kifogásaim nincsenek, azt lelkiismeretesen, gyorsan és a legkielégítőbb módon végzik.

A fejést illetőleg különösen ügyelek arra, hogy az szabályosan és a meghatározott időpontokban történjen. Teheneim mindig 3 óra 30 perckor reggel és 3 óra 30 perckor délután fejtenek. Az etetésnek is hasonló pontossággal kell történnie és e tekintetben a reggeli 3 órai, délelőtti 10 órai és délutáni 3 órai időpontokat tartjuk be. Ha nincsen hideg és száraz az időjárás, a tehének állandóan künn a pajtában maradhatnak, kivéve a fejés és etetés idejét. A hideg évszakokban, ha derűs is az időjárás, csak rövid időre engedjük ki a marhát mozgás és itatás céljából. Rossz időjárás-kor feltétlenül hibásnak tartom a tehének kibocsátását, mert érzékeny szervezetüknél fogva könnyen megfáznak és betegségek iránt fogékonyak lesznek. Igen szükségesnek vélem különben, hogy minden marhának egyéni természetét figyeljük meg és a tapasztaltak alapján az egyes marhával sajátosság természetéhez képest bánjunk el.

Különbösen a táplálék tekintetében áll ez és erre vonatkozólag figyelemmel kísérjük, hogy naponta miből mennyit eszik minden egyes állat. A föltakarmány reggel és délután

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

a szemes tengeriből készült szecska (szilótakarmány), minden adaghoz 0,5—0,75 liter gypotmaglisztet keverve, délelőtt pedig a főtakarmány lucerna avagy széna. A nyári hónapokban ezek mellett, természetesen az adag aránylagos leszállításával lóherét és bükkönyt használhatunk előnyösen, a téli takarmányozásnál ellenben kevés korpát.

A zöld takarmánnyal való állandó ellátás céljából április és május hónapokban vetjük a tengerit és mihelyt az kifejlődik, lóherével és bükkönnyel követjük. A silóban, melyet gőzerővel töltünk meg, a takarmány kitűnő állapotban tartja magát. Körülbelül május hó közepén lóherét és bükkönyt teszünk el benne és augusztus 20-tól szeptember 15-éig avagy pedig mihelyt silónk lóhere- és bükkönnyartalmát felhasználjuk, tengerit silóznunk be. Meg vagyok győződve, hogy ily rendszer mellett sokkal több marhát vagyunk képesek el tartani, mintsem más módszer alapján lehetséges volna.

Az imént vázolt eljárás mellett soha sem támadtak nehézségeink állatainknak teljesen egészséges és jól fejlett állapotban való eltartása tekintetében. Tudom, hogy számos gazda nem bír a marha zárt tartásának előnyeiben hinni és a legeltetésre fektetik a főszűlyt. Ezen előítélet nézetem szerint a téhen természetének félreismerésére vezethető vissza, valamint általában rendszeres tejgazdaságokról való hiányos felfogásra.

Mi 250—300 kilogramm legjobb minőségű tejet termelünk uaponta és ezen mennyiséget vaj és tejföl alakjában szállítjuk rendes vevőinkhez. Állandó keresletre teszünk szert ezáltal és mindig a legelőnyösebb nagybani árat érjük el.

Megjegyzem, hogy mi csakis a legjobb nőstényborjúkat neveljük fel. Egyébként az a tapasztalatom, hogy nem előnyös a fiatal borjúkat 10—20 koronával áruba bocsájtani; sokkal többet érünk mi el értük, ha etetjük, a fölöz zszámuakat pedig arra használjuk fel, hogy tojástermelésünket szaporítsuk azáltal, hogy a baromfinak adjuk táplálékul. Ez valóban érdekes és takarékos módszer a borjak felhasználásában, mert többszörösíthetjük a bennük rejlő értéket a baromfiudvar terméneinek jelentékeny fokozása által.

A borjuzásnál különös óvatossággal járunk el teheneinkkel, kivált hajtótakarmányt alkalmazunk a borjuzás idejében; közvetlenül a borjuzás előtt és után keserűsöt is adagolunk. Legalább két napig a borjuzás után feltétlenül mellőzendő a hideg vízzel való itatás.

Felette fontosnak tartom az istállóknak teljes mértékben való tisztántartását. Mi naponta alaposan tisztítjuk meg istállókat és bőségesen almozunk. Jó oltott mész a legjobb fertőtlenítő szerünk, de alkalomadtán más szereket is használunk permetező igénybevételével. A trágyát egy széles acéltaligával egyenesen a mezőre szállítjuk és ott széjjel szórjuk. Az eredményekből meggyőződünk, hogy ez a leghatályosabb módja a trágya felhasználásának; miután azonban ez minden időben készültül nem vihető, halomra rakjuk és a legközelebb kinálkozó alkalommal trágyaszórával szétszórjuk.

American Agriculturist.

Háztartás.

Hogyan tegyük el az uborkát?

Rendesen minden háziasszony büszke az ő uborka eltevési módjára; vannak háziasszonyok, akik recipéjüket szívesen közlik másokkal is, némelyek pedig féltve őrzik azt, s dicsekednek, hogy senki sem tudja olyan jól elrakni illetőleg besavanyítani az uborkát — mint ők. Ha aztán mégis elromlik, megpuhul, vagy pláne hasznavehetetlen lesz az uborka, a hibát nem az elvétési módban, hanem az uborkában keresik, jóllehet a legtöbb esetben a háziasszony járt el helytelenül.

Pedig bizony kellemes dolog ám az, ha egész éven át az izletes pecsenyék mellé jól elkészített uborka is áll rendelkezésünkre. Ezért talán hasznos dolgot végzek, ha a *geisenheimi Schilling* néhány kipróbált recipéjét közlöm, melyeket minden háziasszony bátran alkalmazhat, s akkor uborkája nem romlik meg, hanem mindig izletes marad.

1. *Sós uborka, nyári gyors fogyasztásra*: a friss és egészséges uborkákat kefével es vízzel alaposan megtisztítjuk, éjjelen át olyan vízben áztatjuk, melybe 1—2 marék söt oldottunk fel. Másnap az uborkát a sósvizből kiszedjük egyenként letöröljük, mindenik végét kissé felvágjuk, azután egy tiszta fazékba, vagy széles száju üvegebe rakjuk. Közibe teszünk a megfelelő fűszereket, így pl. kaporot, megfalevelet, szőlőlevelet és indát, kis darabka tormát, mustármagot, borsót, egy kevés babérlevelet stb. Ezután sósvizhez (10 liter vízre $\frac{3}{4}$ font söt) kevés ecetet adunk, felfőzzük s rá öntjük az edénybe rakott uborkára. Rátesszünk egy falapot s végül egy kődarabbal megterheljük. Az így elrakott uborkát meleg helyre például a konyhába állítjuk, s így 3 nap múlva a fogyasztásra már alkalmas lesz.

2. *Savanyú uborka mielőbbi, vagy későbbi fogyasztásra*: az uborkával éppen úgy bánunk mint előbb s úgy is rakjuk be az edénybe. Ezután jó ecetet főzünk fel s azon melegen a berakott uborkára öntjük. Ha az ecet nagyon erős volna, akkor a felfőzés előtt izlésünk szerint kevés vizet és cukrot adunk hozzá.

3. *Sós uborka téli fogyasztásra*: e célra a legegészségesebb uborkákat kell kiválogatnunk, a foltosokat vagy gyors fogyasztásra rakjuk el, vagy pedig másként értékesítjük. Az előkészítés és berakás úgy megy, mint az előbbi esetekben, csak a sóslét készítjük másképp, 10 liter vízre $\frac{3}{4}$ font söt veszünk, felfőzzük, kihagyjuk hűlni s ezután kevés borkövet, egy evőkanál mézet és ugyanannyi aludttejet adunk hozzá. Ezt az elegyet az uborkára öntjük úgy, hogy az uborkát 2—3 ujjnyira ellepje. Végül a tetejére egy ujjnyi réteg faolajt öntünk, mely az uborkát a levegőtől elzárja, s azután az edényt pergamentpapirossal leköttjük.

Ha az ilyen edényből uborkát veszünk ki, akkor az olajt róla kevés meleg vízzel leöblítjük. Az ilyen uborka különösen jóízű, ha használat előtt négy részre vágjuk és ecetbe tesszük.

Az aludttej alkalmazása nem valami neveltséges dolog ám, mert ezzel az uborkához *tiszta tejsavélesztőket* viszünk, minek következtében az uborka erjedése tiszta és egészséges lesz. A méz pedig arra való, hogy ez által a tejsav baktériumoknak jó tápanyagot adjunk.

4. *Mustáros uborka*: e célra kissé érett és nagyobb uborkákat válogatunk. Az uborkát megmossuk, lehámozzuk, kettévágjuk s kanál segítségével tisztára kimagozzuk. Az így megtisztított uborkát 2—3 ujjnyi széles darabokra vágjuk, a szeleteket vízzel lemossuk és egy tábla sóval rétegezve berakjuk, befődjük és éjjelen át állani hagyjuk. Másnap az egyes uborka darabokat kendővel leszáritjuk. Ez után sok mustármaggal, (vagy vászonzacskóba kötött mustárliszttel), kaporral, tormával, bors és kevés babérlevéllel alkalmas edénybe rakjuk, s ráöntjük a felforralt ecetet még azon melegen. Egy nap múlva az ecetet leöntjük, újra felfőzzük s kihülés után újra visszaöntjük az uborkára. Az edényt pergamenttel leköttjük.

5. *Uborka konzerválás*: a megtisztított uborkát 2%-os konyhasó oldatba tesszük és 80°C-ra melegítjük, ezután az edényt az uborkával a tűzről levesszük és kihagyjuk hűlni. A kihűlt uborkát most ecetbe tesszük, még pedig olyanba, amely 2% söt, $\frac{1}{2}$ % citromsavat és 4% 96%-os ecetesenciát tartalmaz és aztán izlésünk szerint fűszerezük. Az ilyen uborkát legjobb szintén pergamenttel leköttött kőkorsóban tartani.

Az uborkának ezen utóbbi eltevési módja különösen jónak bizonyult; az uborka kellemes íze mellett állandóan kemény és egészséges marad. Ezen körülmény arra vezethető vissza, hogy jó erős, forralatlan ecetet használunk, ha ugyanis az ecetet többször felfőzzük, az mindig gyengébb és gyengébb lesz, mivel forralásnál az ecetsavnak egy része elillanik, a gyenge ecetben pedig könnyen tanyát ütnek az uborka megpuhulását okozó szervezetek.

Kísérletek igazolják, hogy például 1%-os ecetbe rakott uborka csakhamar megpuhul, s az ilyen uborkából a puhulást okozó bacillus könnyen izolálható.

Az uborka eltevésénél tehát fődolog, hogy egészséges, sértetlen uborkákat válogassunk ki és elegendő erős, legalább 4%-os ecetet használjunk.

Az uborkával kapcsolatban talán érdekes lesz foglalkozni röviden a zöld vagy éretlen paradicsom eltevésével is, amely szintén egy kellemes mellékétket képez.

Az éretlen zöld paradicsomot az uborkához hasonlóan tesszük el.

Legajánlatosabb a következő két eltevési mód:

1. Fűszerekkel és sóval éppen úgy rakjuk be, mint az uborkát. A zöld paradicsomot tisztára mossuk, azután annak módja szerint kőfazékba, vagy hordóba tesszük, azután leöntjük olyan felfőzött sósvízzel, amelynek 9 literében 500 gr. durva só van feloldva. Deszkával és kővel a paradicsomot leszorítjuk, hogy a víz ellepje s azután meleg helyre állítjuk.

2. Lehetőleg apró paradicsomot válogatunk, tisztára mossuk, leszáritás után alkalmas edénybe rakjuk, fűszerezük, s leöntjük erős borecettel, úgy hogy a paradicsomot pár ujjnyira ellepje. 4—5 nap múlva a borecetet leöntjük, felfőzzük, lehabozzuk, s kihülés után újra a paradicsomra öntjük, végül az edényt pergamenttel leköttjük.

Mindezek után emlékezzünk meg az

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

uborkamag nyereséről is, ami a háziasszony-nak szintén gondját képezi.

Az uborkát ha egészen megsárgul, egy napig állani hagyjuk, azután hosszában keresztül vágjuk, hüvelykujjunkkal az egész belet a magvakkal együtt kiszorítjuk, s egy fazékba gyűjtjük össze. A magot a fazékban hagyjuk 8-14 esetleg még több napon át, mely idő alatt a maghoz tapadt bélrészlet elrothad. Ezután a magokat vízzel gondosan leöblítjük, s ezt többször ismételjük. Az ily módon megtisztított magvakat olyan helyre tesszük, ahol a verebek nem dézsmélhatják meg, s kellő száradás után alkalmas edénybe összegyűjtjük.

Jury.

IRODALMI SZEMLE.

Magyar Remekírók.

Irodalmunk remekeinek egyöntetű diszes kiadása, a *Magyar Remekírók* című gyűjtemény, a *Franklin Társulat*nak ez a nagyszabású, korszakos irodalmi vállalkozása, immár befejezése felé közeledik. Az ötvenöt kötetre tervezett hatalmas gyűjteménynek most jelent meg a *nyolcadik* ötkötetes sorozata, úgy hogy ma már negyven kötetnyi remekíró ékesítheti minden művelt magyar család könyvtárát.

Minden művelt nemzet régóta gondoskodott arról, hogy a nemzeti szellem legbecsebb kincsei, a nagy írók alkotásai, egyöntetű gyűjteményes kiadásban közkinccsé váljanak, s bárki számára hozzáférhetővé legyenek, mert a remekírók kiapadhatatlan forrásai a nemzeti kultúrának és legfontosabb tényezői a nemzeti önérzet és önállóság fejlesztésének.

A mi irodalmunkban eddigelé a nagy írók jórészt csak drága, diszes különkiadásokban kerültek forgalomba, egypár rég elhunyt, s a szerzői jog védelme alól felszabadult klasszikuson kívül. A *Franklin-Társulat* vállalkozása e téren úttörő vállalkozás volt, s a *Magyar Remekírók* nagy sikere a bizonyosága annak, hogy e gyűjtemény milyen nagy közszükségletet elégített ki.

Az új sorozat legérdekesebb kötete a 32. kötet, amely *Kemény Zsigmond* történeti és esztetikai tanulmányait illeszti be irodalmunk remekei közé. *Gyulai Pál* rendezte sajtó alá ezt a kötetet, s az ő gyönyörű bevezető tanulmánya kellőképpen méltatja a nagy regényírónak e kevésbé ismert munkáit, amelyek essay-irodalmunknak igazi gyöngyszemei. A kötetben két történelmi tanulmány van: A két Wesselényi Miklós, és Erdély közléte 1791-1848. Irodalmi tanulmány szintén kettő van: Eszmék a regény és dráma körül és Arany Toldija. A kötet utolsó darabja *Kemény* nagyszabású emlékbeszéde *Vörösmarty Mihály*ról.

Méltó párja e kötetnek a gyűjtemény most megjelent 30. kötete is, báró *Eötvös József* munkáinak első kötete, amely a nagy író apróbb szépirodalmi munkáinak válogatott gyűjteménye. Összes költeményeit, *Éljen az egyenlőség* című vigjátékát, két hosszabb elbeszélést és Gondolatainak egy füzérét foglalja egybe a vaskos kötet, a melyet kiváló fiatal esztetikuskunk, dr. *Voinovics Géza*. *Eötvös* életrajzírója, rendezett sajtó alá és látott el magvas bevezető tanulmánnyal.

Az új sorozat két további kötete korábban megjelent kötetek folytatása. A 40. kötet *Tompa Mihály* munkáinak befejező kötete. Négy kötet jutott a gyűjteményben a nagy költő munkáinak, s a most megjelent negye-

dik kötet *Tompa* költészetének talán legértékesebb termékeit, a népregéket és virágregéket tartalmazza.

A 11. kötet *Kisfaludy Sándor* munkáinak második kötete s irodalmunk e nagyemlékü alakjának csaknem összes regéit foglalja magában. A regék elé *Heinrich Gusztáv* irt hosszabb bevezető értekezést.

Az új sorozat ötödik kötete régi irodalmunk két nagy mesterének van szentelve s irodalmunk legelső maradandó becsü alkotásait foglalja magában: *Balassa Bálint* válogatott költeményeit és *Zrinyi Miklós Szigeti Vesszedelmét*. Első nagy lírikusunk és első nagy epikusunk munkáinak e foglalata a gyűjtemény első kötete, amelyet *Széchy Károly* két tartalmas tanulmánya tesz még értékesebbé.

A kötet élén az írók arcképe van *R. Hirsch Nelli* művészi rajzonjából.

A diszes kiállítású izléses kötésű teljes gyűjtemény (55 kötet) ára 220 korona. Megrendelhető havi részletfizetésre minden hazai könyvkereskedés útján. A még hátralevő tizenöt kötet félévenként ötkötetes sorozatokban jelenik meg. Másfél év múlva teljes lesz tehát irodalmunk remekeinek ez az első, nagyszabású és kimerítő gyűjteménye, amelynél értékesebb irodalmi gyűjtemény egyhamar el sem képzelhető.

Köztelek-Zsebnaptár 1906-ra. *Rubinek Gyula* és *Szilassy Zoltán* orsz. képviselők, O. M. G. E. titkárok szerkesztésében immár 12 ik évfolyama jelent meg a *Köztelek-Zsebnaptár*nak. A közel 400 oldalnyi zsebkiadású könyvecske mindazt tartalmazza könnyen áttekinthető csoportosításban, ami a magyar gazdát érdekelheti, ami új dolog a mezőgazdaság terén alkotott, vagy ami az okszerű gazdálkodás fejlesztése tekintetében időközben történt. És így a zsebnaptár nemcsak kalauzul szolgál a mezőgazdasági ügyekben, de igen hasznos gazdasági tanácsokat is ad. A könyv tartalma ezúttal is bő és változatos. Az egyes rovatok a leghivatottabb szakírók tollából kerültek ki. A jelen évben a takarmányozás rovata egészen újonnan dolgoztatott át a teljesen bevált újabb tanulmányok alapján, a növénytermesztési rovat pedig jelentékenyen kibővítettett. Külön rovat foglalozik még az állattenyésztés, a tejgazdaság, az állattérkecsítés, a szőlőmivelés és borászat, a gyümölcs-termesztés, a gazdasági technika és gépészet, a gazdasági építészet, valamint a gazdasági fizlet minden ágával. A praktikus összeállított anyagot célszerűen egészíti ki a gazdasági vonatkozású legújabb törvények és szabályrendeletek részletes ismertetése. Találunk még a naptár függelékében egy minden tekintetben bevált jegyzéknaplót, melyet minden gazdember legnagyobb kényelemmel használhat föl. Végigvezet tehát a »*Köztelek Zsebnaptár*« a mezőgazdaság minden ágában és célja az, hogy úgy a tanult, mint az egyszerű gazdemberrel egyaránt közöltessék mindaz, aminek ismerete reájuk nézve hasznos és szükséges. A naptárnak egyik legfőbb célja az, hogy a hazánkban elterjedt idegen, főleg német nyelvű hasonló szaknaptárakat kiszorítsa és ezt a célját, — tekintve a »*Köztelek Zsebnaptár*« év-ről-évre fokozódó népszerűségét — már sikerült is elérnie. Az izléses kiállítású, célszerű berendezésű naptár 3 korona 50 fillérért bármelyik könyvkereskedés útján megszerezhető.

Szőlészeti tanácsadó. Egész kis könyvtárt helyettesít az a munka, mely »*Borászati Lapok Zsebnaptára*« címen most hagyta hetedik évfolyamában (az 1906. évre) el a sajtót.

Valóságos kompendiuma mindazon ismereteknek ezen könyv, amire a szőlősgazdának úgy a szőlőben, mint a pincében szüksége van. Felsorolja a hónaponként teljesítendő munkálatokat és nélkülözhetetlen tanácsokat ad azok okszerű végrehajtására nézve. Megtanítja a gazdát milyen alanyokat használjon a különböző talajokra, milyen fajtákat ültessen ha sok asztali, ha sok finom pecsenyebort akar termelni, ha tartós és bőtermő csemegezőlőt akar előállítani. Szakszerűen megtanítja a gazdát a legkülönbözőbb rovarok, gombák és egyéb betegségek és elemi csapások ellen való védekezésre. Felvilágosítást nyújt a szüret előkészületére, az erjedés okszerű lefolyására nézve, kioktatja hogyan kell az erjesztő kamrát, raktárpincét berendezni, új- és ó-, fehér és vörös borokat helyesen kezelni. Tanácsokat ad a szőlő és bor melléktermékeinek feldolgozására, borpárlat, pezsgő, ecet stb. készítésére nézve. Megtanítja a gazdát, hogyan lehet a beteg borokat bajukból kigyógyítani. A gyakorlati részen kívül a »*Borászati Lapok Zsebnaptára*« felsorolja az összes szőlészetre vonatkozó törvényeket, rendeleteket, hegyközségek, szövetkezetek stb. létesítésére vonatkozó szabályokat, a felsőbb hatóságok által hozott határozatokat. Ismerteti a szőlészettel kapcsolatos állami összes szervezeteket, iskolákat, tanfolyamokat, az igénybevehető kedvezményeket stb., s így minden birtokosnak nélkülözhetetlen tanácsadója ezen könyv szőlő és borgazdasági viszonylataiban. Azonkívül jegyzéknaplót tartalmaz, penztári adatok, napszámfizetések, ojtvány- és szőlőiskola, pincekezelési, bor- és szőlőeladás stb. stb. feljegyzésére. A diszes váztonkötésbe kötött, táskával és írónal ellátott könyvecske ára bérmentes küldéssel 3 korona 20 fillér. Kapható a *Borászati Lapok* kiadóhivatalában, Budapest IX., Üllői-út 25. sz. és minden könyvkereskedésben. évben pihenőre volna szükségük; évente több-

— **A Kodolányi-féle gazdasági Zsebnaptár** 16 ik évfolyama az 1906. évre a gyakorlatnak teljesen megfelelő, célirányos összeállításban megjelent. A naponként szükséges tudnivalókon kívül a gazdasági bejegyzésekre szolgáló fontos rovatot lapok nélkülözhetetlené teszi a naptárt, miért is azt melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe. A naptár csinosan bekötve 2 kor. 60 fillérbe kerül és megrendelhető úgy a *Lampel-féle* könyvkereskedés kiadó részvény társaságnál, mint minden könyvkereskedésben.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Gróf Széchenyi Imre †** A magyar mezőgazdaságnak egyik legtevékenyebb, leglelkesebb munkása hunyt el november 25-én *gróf Széchenyi Imre*ben. Észszel, buzditással, tollal, tettekkel, példával dolgozott a 48 éves korában, a magyar közéletre nézve nagyon is korán elhalt főúr különösen a magyar mezőgazdaság fölvirágoztatása és az agrárszociálpolitika terén. Úttörő volt a magyar agrármozgalomban és noha ezen munkásságának szép eredményeit meg is érthette, sok szép eszmét, sok hasznos tervet, nehezen nélkülözhető nagy munkaerőt és szorgalmat visz magával a sirba.

— **Kitüntetés** A király *Vörös Sándornak*, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatójának a mezőgazdasági szakoktatás és a mező-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

gazdaság fejlesztése terén szerzett érdemei elismerésül az *udvari tanácsosi* címet adományozta. Közérő és kellemesen érintheti ez a kitüntetés az erdélyi gazdaközönséget is, mert hiszen azokat az érdemeket, melyek most Vörös Sándornál elismerésre találtak, nagyrészt itt szerezte nálunk, a kolozsvári gazdasági tanintézet igazgatói állásában és az erdélyi mezőgazdaság körül. A kitüntetéshez tehát melegen gratulálhatunk Vörös Sándornak.

— **A gabonaértékesítés kilátásai.** Csak néhány évvel ezelőtt is a gazdák jámbor óhajta az volt, hogy a búza ára 8 forint maradjon legalább, mert a munka és a föld kellő jövedelme csak ilyen ár mellett van biztosítva. Valjuk be öszintén: javult azóta ez az állapot. Mostanság a búza ára a budapesti gabonatörszén 17'05 koronától 18'05 ig változik minőség és súly szerint és még az erdélyi piacok búzárai sem igen szállnak le a 16 korna alá, sőt a 17 koronás ár sem ritkaság. Kétségtelen tehát, hogy javulás állt be és bizonyára örvendetes, hogy ez az árjavulás olyan időre esik, mikor az országnak normalis búzatermése volt. Érdekes tehát kutatni, hogy mi az oka a buzaár világszerte történt javulásának. A nagy fogyasztóállamok közül Anglia és Németország termése közepes volt, Franciaországé jó, ezekben az országokban a nagyobb beviteli szükségletet csak az ipari fejlettséggel járó nagyobb fogyasztás idézi elő. Ausztria és Magyarország közös vámterülete, amely a múlt évben behozatalra szorult, ebben az évben néhány millió mázsa kiviteli fölösleggel rendelkezik. Románia nagyobb termése nem bir nagyobb fontossággal a világpiacon. A nagy termelő és exportáló országok közül India és különösen Oroszország az idén gyengén áll. Mintegy 20 millió métermázsára tehető az a kevesebbség, mely ezáltal a világpiacon előállt. De viszont az Egyesült Államokban több, mint 100 millió bushel-lel volt nagyobb az idei termés, ám ennek nagy részét a múlt évben megcsapant készletek fedezése emészti meg. Ha ezeket a viszonyokat összevetjük, arra a tapasztalatra jutunk, hogy a többletek és kevesebbségek szinte kiegyenlítik egymást, úgy, hogy hogy Argentina terméseredménye fogja ide, vagy odabillenteni a mérleget. És ha a mi gabonaáraink ma mégis elég magasak, ennek oka részben abban van, hogy Németország sietve szerzi be szükségletét azon ideig — 1906. március 1. — mikor az új vámtarifa magas vámtételei meg fogják drágítani részére a bevittet. Mintegy 1½ millió mm. buza, 2 millió mm. rozs, ugyanannyi árpa és 1½ millió mm. zabbal vitt be többet ez ideig, mint a múlt évben és kétségtelen, hogy Németország ezen vásárlásait folytatni fogja mindaddig, míg szükséglete fődözve lesz, de március 1-én túl ez megszűnik. Jó lesz, ha a gazdák tudomást szereznek erről.

— **A porosz földművelésügyi miniszter a húsákról** egy emlékiratot dolgoztatott ki, mely a nálunk is annyira aktuális húsdrágasági kérdésre nézve a következő, igen figyelemreméltó kijelentéseket teszi:

1. A húsarak a folyó évben olyan magaslatot érték el, amelyet még soha és amelyet nem kívánatosnak kell mondani. Az áralakulásnál nem lehet egységes irányt fölfedezni. Haivar e tekintetben a Kelet a Nyugat mögött, a kisváros a nagyváros mögött marad és általában, mégis az áralakulás egyes részleteiben rendellenességeket mutatnak, amelyeknek okai nem a piac helyzetében, hanem más körülményekben vannak.

2. Az áremelkedés nagyrészt a keresletnek a népesség javult életmódja által történt erős nö-

vekedésére és a Németországba exportáló országok állati és húsáira vezethető vissza. Az a nagyobb haszon, mely a gazdákra nézve ebből származik, a termelési költségek növekedése következtében jogsult.

3. A külföldi kínálatnak kismértékű csökkenésének és áremelkedésének oka az 1904 évi termés. Ezek a jelenségek tehát múlt jellegűeknek tekinthetők.

4. A húsdrágulást még fokozták különféle mozzanatok, többek közt az állatkereskedelmen uralkodó kereskedők, ügynökök és nagyvágók mesterkedései.

5. Különösen élesen domborodott ki ez évben néhány körülmény, mely a húsáratok általánosan képes magaslaton tartani. Idetartozik, hogy a városok az állatpiac és a vágóhidak révén nagy bevételt törekcsenek elérni, továbbá a közvetítő kereskedelemnek egyre fokozódó, a gazdasági szükségletet meghaladó kiterjedése és azok a nagy költségek, melyekkel a mészárosok manapság dolgoznak.

Minálunk is nagy a városi lakosság panasza a húsdrágaság ellen, nálunk is csak ahhoz a haszonhoz jut ebből a gazda, amely őt jogosan megilleti, nálunk is keresik a húsdrágaság okát: a porosz földművelésügyi miniszter nyilatkozatai tehát nálunk is figyelmet és megfontolást kelthetnek.

— **A gyakorlati gazdatiszti vizsgálat.**

Mint illetékes helyről értesülünk, a *kolozsvári* gazdasági tanintézet vizsgálóbizottságához a vizsgálatot letenni szándékozók közül 88 osztatott be, akik részére a vizsgálatok körülbelül *január végétől* nyolc napon át fognak tartani. Miheztartás végett közöljük ezt most azokkal az erdélyi gazdatisztekkel, akik a vizsgálat letételéért folyamodtak és arra engedélyt kaptak és a vizsgálat pontos terminusáról majd annak megállapításakor fogjuk értesíteni.

— **Kosárfonó-szövetkezeti közgyűlés.** A választói kosárfonó-szövetkezet, mely 1903-ban alakult meg, folyó hó 25-én tartotta meg második közgyűlését báró Bánffy Albert elnökelete alatt. Gruner Károly ig. alelnök, Nagy Endre ügyvezető, Cséser Lajos m. kir. gazdasági szaktanár, Eber Ernő, az Erdélyi Gazdasági Egylet képviselője és a kisczarda szövetkezeti tagok részvételével. Az előterjesztett múlt évi jelentésből a közgyűlés örömmel győződött meg és vett tudomást arról, hogy a szövetkezet teljesen megfelelt céljának, amennyiben az 1904. évben több mint 1200 kor. értékű munkadíjat fizetett ki tagjainak és így azokat a téli hónapokban megfelelő keresethez juttatnak. A szövetkezet mindenféle gazdasági és kereskedelmi, szőlő-, gyümölcs és baromfi szállító kosarakat, továbbá diszkosárú tárgyakat készít piacra és rendelésre. A szövetkezet vagyoni állása is teljesen kielégítő, amennyiben már most, működése második évében is közel 3000 korona tőkéje van, ami részben a körültekintő és szakértő ügyvezetésnek, részben a földművelésügyi miniszterium támogatásának köszönhető. A jövő évi munkaterv a finom disztárgyak készítésében való továbbképzést és a készült áruk értékesítő piacának biztosítására vonatkozó intézkedéseket öleli fel. A közgyűlés a bejelentéseket egyhanguan tudomásul vette s az elnökségnek és ügyvezetésnek, továbbá *Véniss Gyula* gazd. szaktanárnak a szövetkezet érdekében való üdvös működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

— **Minta-méhészgazdaság Marosvásárhelyen.** A földművelésügyi miniszter Marosvásárhelyen nagyobb szabású minta-méhészgazdaságot állított föl. Az erre vonatkozó tervek készen állanak. A mintaméhészgazdaság célja a székely földmivesteket a gazdasági haszonvételre nagyobb arányban rászoktatni. A székely virányos mező kiválóan alkalmas méhészkedésre. A telepen rendezni fognak kisebb és hosszabb ideig tartó kurzusokat. Egyelőre a minta-méhest hatvan családra tervezik.

— **Allatbiztosító-társulatok Ausztriában.** A prágai Hlas Národa jelentése szerint az osztrák földművelésügyi miniszterium, egyetértőleg a belügyminiszteriummal, terjeszteni akarja a helyi érdekű kisebb állatbiztosító-társulatok intézményét s e célból instrukciókkal kísért minta-alapszabályokat dolgoztatott ki, melyek legközelebb cseh és német nyelven fognak megjelenni. A cseh gazdaegyesületek örömmel fogadják a tervezetet, mert ennek alapján az eddig hatósági jóváhagyás nélkül működő kerületi állatbiztosító-társulatok megerősített alapszabályokat nyerhetnek és hatáskörüket terjeszthetik. Az eddig szervezett társulatok jóváhagyást nem nyerhettek, mert a miniszteriumok az alapszabályokat hiányosnak találták.

— **Montignoso grófnő.** A volt szász trónörökös emlékiratainak közlését most kezdte meg az *Az Ujság* politikai napilap. Európaszerte fogják emlegetni ezt a könyvet, melynél érdekfeszítőbb regény még nem izgatta az olvasó közönséget. Az *Ujság* ujonnan belépő előfizetőinek külön lenyomatban küldi meg az eddig megjelent részt. Egyben felhívjuk t olvasóink figyelmét *Az Ujságnak* lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDON

A címre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Nagyobb, Kolozsvár közelében fekvő magyar uradalomba

conventios

kerekes mesternek,

mindennemű gazdasági faszerszámok készítésének vállalása mellett

1648

ajánlkozik:

Vakó József kerekes-mester.

Lakása Kolozsvár, Kárpáti-u. 32.

Hova mindennemű megkeresés, levélbeli ajánlatok stb. intézendők.

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

x **Csak egyszer kísérelje meg** s igyék a világhírű „Soerabaja“-kávékeverékünk-ből (1 kg. 3 K. 80 f) soha jobbat nem ivott. Kapható kizárólag a **Fiumei Kávébehozatali Társaság** fióktelepénél Kolozsvár, **Mátyás király-tér 12.** **Óránkint friss pörkölés.** Valódi orosz és angol toák, rumok. 1436

— **Megvételre vagy haszonbérbevételre** keresek 500 – 1000 holdig való jó birtokot vasut-hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírrevé

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részeről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesre rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űlni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

1906. évi február hó 1-ére nős gazdatisztet

keresek, ki a szőlő-
mivelésben is telje-
sen jártas. —

1646

A folyamodók bizonyítvány-másolataikat, melyek vissza nem küldetnek, e címre irányítsák:

Gr. Haller Jenő
Küküllővár (Erdély)

A Magyar Jelzálog-Hitelbank Képviselesége

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapítókéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVÉLKÖLCSÖNÖKET

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra, — a mennyiben a pénzügyi viszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9.20%
20 évi törlesztésre	7.60 «
25 évi törlesztésre	6.70 «
30 évi törlesztésre	6.10 «
35 évi törlesztésre	5.65 «
40 évi törlesztésre	5.35 «
42 1/2 évi törlesztésre	5.25 «
45 évi törlesztésre	5.10 «
50 évi törlesztésre	4.90 «
65 évi törlesztésre	4.60 «

Kölcsönök 4 1/2%-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglaltatik.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

bizalmi férfiai adnak véleményét.

WOHANKA FELE
NYERSOLAJ
MOTOR ÉS
LOKOMOBIL!

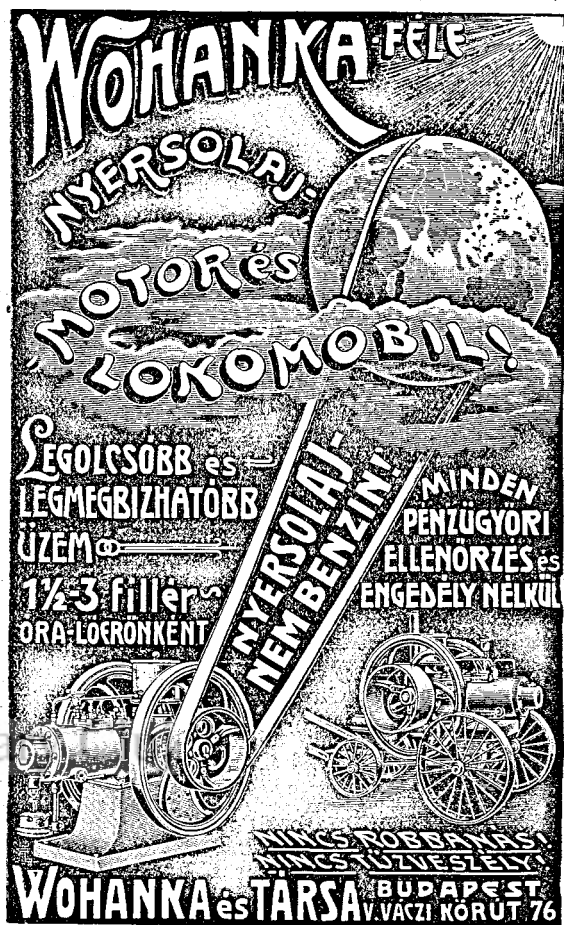
LEGOLCSÓBB és
LEGMEGBIZHATÓBB
ÜZEM

1 1/2-3 fillér
ORA-LOCRONKENT

NYERSOLAJ
NEM BENZIN!

MINDEN
PENZÜGYORI
ELLENŐRZÉS
és
ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSASÁG
BUDAPEST
V. VACZI KÖRÜT 76
HELLER MŰR BPEST

A SMITH-PREMIER-ÍRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

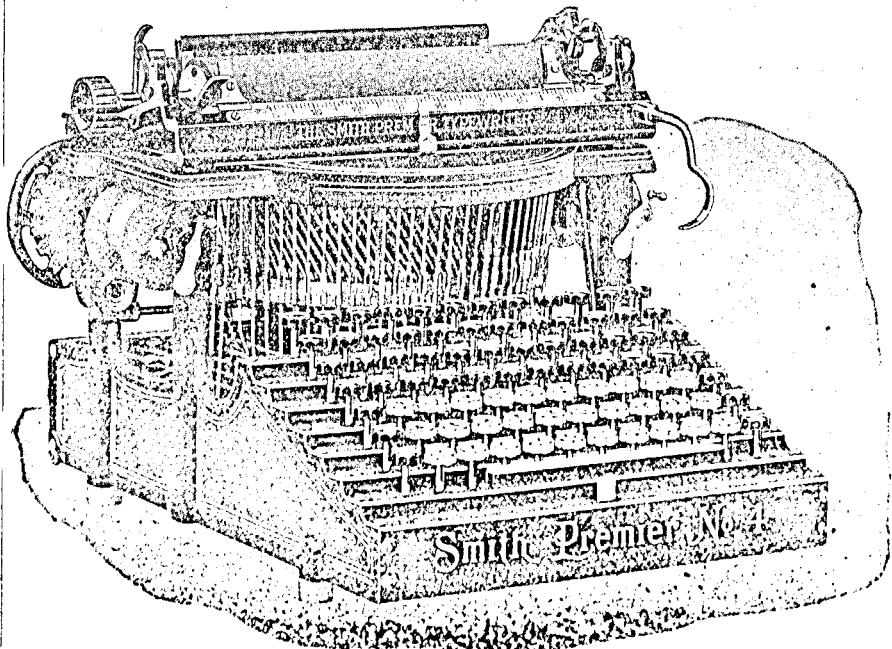
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

Aki már most beküldi — ha csak egy **AZ UJSÁG** politikai napilapra, hónapra is — az előfizetési összeget annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSÁG**-ot. — Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. három hónapra 7 korona. — **AZ UJSÁG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. — **Gyönyörű husvétii album!** — Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli **AZ UJSÁG**. — Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

1649

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadonczokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gép- és szekér-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákaru házában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN PONYVÁK

vasuti kocsik és asztalgok takarására, mérsékelt kölcsön díj mellett.

Egyszer használt zsákok

liszt, korpa, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvárt, Petőfi-u. 7. sz. I e. balra.

1596

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleletek.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefejek.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levél cím: „Agraria“ Budapest, V., Váci-út 2. Sürgőny cím: „Agraria“ Budapest,

Tiszta acélanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legolcsó-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-
lósúlyal vagy súlyokkal mérésre berendezve
a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és
állatok mérlegelése! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4
méter hosszú, 2 méter széles, tolósúlyal erős
és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű,
erős és pontos kivitel-
ben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3
évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha mérleg
gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

KERESTETIK
vételtre

15 hectoliter idej, egész-
séges, kocsánytalan
TÖLGYMAKK

Ajánlat gazd. intéző Puszt-
ta-szentmihály, posta Hid-
almás címre küldendő.

1645

Egyedüli FERLACHI gyártmány,
mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat
nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily
rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és
legpontosabb kivitelben **Különlegesség** nagyon könnyű
nyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.
A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a
TAMBOUR-féle kettős hatású
önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom
a bármily rendszerű fegyvereknek rögtönki lökészen-
létet ad és egyszetsmind absolute biztosítást
véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállít-
ott rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambor
szabadalom által van minden veszély elhárítva, min-
den fegyver veszélytelen lesz mint egy sétabot.
Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.
Levelezés magyar!

**Gazdasági kereskedelmi és ipar-
bank Részvény-Társaság**
BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.
Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603.
Cheque számla: a Magy. Ieszánit. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogköcsönt
földbirtokokra, továbbá városi bérhá-
zakra legelőnyösebb feltételek
mellett és leggyorsabban bonyolít
le az érték legmagasabb arányáig.
Megkeresésnél beküldendő a te-
lekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv.

VÁLTÓ.

köcsönt gazdáknak, birtokosok-
nak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapi-
rokra és vidéki takaré-
pénztári részvényekre
a legelőnyösebb módon eszközöl.

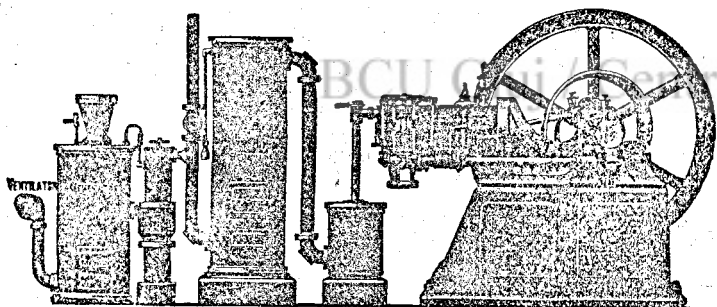
**Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás
ingyen.**
Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges
megrendelésnél endkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű
gyártmányban legkedvezőbb fi-
zési feltételek mellett:
Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgyári berendezéseket.
Szeoskavágókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-
gépek és eszközök, tejtelepek, czu-
kor-, szesz- és keményítő-gyárak be-
rendezése. Mútrágya, erótkarmányok.
Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szlvő-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Alapít- ványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban 400.000.— K. Alapítók " " " " 1.278.240.— "
Tartalékok	" " " " " " 200.000.— "
	" " " " " " 45.436.11 "
Összesen: 2,333 676.11 K	
1901. évi fölölseg	90.349.— K
1902. " " "	59.782.36 "
1903. " " "	109 331.75 "
1904. " " "	72 438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszinté
az ember életére különféle módozatok szerint.
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.
Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.
1013 **az igazgatóság.**

Ur! Rezső
sertésbizományos
BUDAPEST,
VIII., Berkocsis-utca 12.
Sertéseket
sovány és hizott álla-
potban a legmagasabb
napi árakon értékesít.
1534.

Ganz és Társa
vasöntő és gépgyár részvénytársaság
● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●
Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.
Ajánlja:
Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.
Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.
Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.
Bánki rendszerű benzin és petroleum móto-
rok és locomobilokat.
Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntetve. 1485

Vadász Naptár
— az 1906. évre. —
Szerkeszti: Remetei Kövály János,
Csikszentsimoni és ernyesi Lakatos Károly, Herényi Got-
hard Sándor és Dán Leó ker. tanácsos közreműködésével.
Rendkívüli hasznos, egyedül álló mű a maga nemé-
ben, a vadászat és annak körébe vágó mindennemű szak-
dologgal kimerítően foglalkozik. A fegyver technika újabb
vivmányait, annak előnyeit és hátrányait behatóan ismerteti.
Minden vadász és erdész nélkülözhetetlen kézikönyve!
Megjelent: 1450
Budapesten, Ifj. NAGEL OTTÓ kiadásában
Muzoum-körút 2. — Ára díszes vászonkötésben, számos
szöveg közé nyomott képpel 3 korona.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásai, a magyar irodalom fõmûvei!

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

MAGYAR REMEKIRÓK

55 kötetben, diszes vászonkötésben, ára 220 korona.

Megjelenik 5 kötetes sorozatokban minden év április és november havában. — Eddig 8 sorozat, vagyis 40 kötet jelent meg.

Tartalmazza:	Kisfaludy Károly.
* Arany János	Kisfaludy Sándor
* Arany László	Kölcsény Ferencz
Balassa Bálint	Kossuth Lajos
* Bajza József	Madách Imre
Berzsenyi Dániel	Mikes Kelemen
Csiky Gergely	Pázmán Péter
Csokonai V. Mihály	Petőfi Sándor
* Czuczor Gergely	Reviczky Gyula
Deák Ferencz	Széchenyi Istvángr.
Eötvös József br.	* Szigligeti Ede
Fazakas Mihály	Teleki László
* Garay János	* Tompa Mihály
Gvadányi János	* Vajda János
Kármán József	Vörösmarty Mi-
Gyöngyösi István	hály és
Katona József	Zrinyi Miklós
Kazinczy Ferencz	mûveit.
* Kemény Zsigmond	

A Franklin-féle „Magyar Remekírók“-ban örökbecsű fõmûveikkel képviselve vannak összes nagy íróink Balassa Bálinttól, a szerelem trubadurjától kezdve egészen Reviczky Gyuláig, a korán elhunyt költõig.

A Franklin-féle „Magyar Remekírók“ nemcsak az epikai, lyrai, drámai és elbeszélõ költészet, valamint a széppróza és szónoklat remekei mellett a népköltés és kuruczköltészet gyöngyeit hozza, hanem a politikai irodalom és szónoklat klasszikusait is, képviselve a három félisten: *Szechenyi* a legnagyobb magyar, *Kossuth* a magyar szabadság atyja, *Deák* a haza bölcse által.

A Franklin-féle „Magyar Remekírók“ 55 testes kötete felöleli a legbecsebbet, mit a magyar szellem öt század óta az irodalomban teremtett és hivatva van arra, hogy minden családi könyvtár gerincze legyen.

A Franklin-féle *Magyar Remekírók* 55 kötete egyöntetű diszes kiadásban csak 220 koronába kerül, míg a magyar klasszikusok eddig megjelent különbözõ, nem egyöntetű kiadásai együtt mintegy 600 koronába kerülnek.

A Franklin-féle „Magyar Remekírók“ kiállítása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. A művészi, de egyszerű kötés erős, angol vászonkötés, a legtartósabb, a mi e nemben létezik. A mű papírja famentes, soha meg nem sárguló; betűi külön e célra készültek,

Sajtó alá rendezik és az illetõ író életét és munkáinak jellemzését felölelõ bevezetéssel ellátják:

Alexander Bernát	Koroda Pál
Angyal Dávid	Kossuth Ferencz
Badics Ferencz	Kozma Andor
Bánóczy József	Lévay József
Beöthy Zsolt	Négyessy László
Berzeviczy Albert	Riedl Frigyes
Bayer József	Rákosi Jenõ
Endrõdy Sándor	Széchy Károly
Erdõdi Béla	Székely Kálmán
Erdélyi Pál	Váczi János
Ferenczy Zoltán	Vadnai Károly
Fraknoi Vilmos	Voinovich Géza
Gyulai Pál	Zoltvány Irén:
Heinrich Gusztáv	

* A csillaggal jelzett Remekírók mûveinek kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerzõdésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó nem adhatja, ezen írók mûvei semmiféle más gyûjteményben ez idõ szerint meg nem jelenhetnek.

A most megjelent VIII. sorozat tartalma:

1. kötet: Báró Balassa Bálint és gróf Zrinyi Miklós. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Széchy Károly, Balassa Bálint és Zrinyi Miklós arcképeivel

11. kötet *Kisfaludy* Sándor munkái II. kötet. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Heinrich Gusztáv.

30 kötet. *Eötvös* József munkáiból I. kötet. Szépirodalmi mûvek. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Voinovich Géza Eötvös József arcképeivel.

32. kötet: Báró *Kemény* Zsigmond munkáiból. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Gyulai Pál, Kemény Zsigmond arcképeivel.

40. *Tompa* Mihály munkái. IV kötet. Népregék, Virágregék. Sajtó alá rendezte és bevezetéssel ellátta Lévay József.

A Franklin-társulat által kiadott „Magyar Remekírók“ értékét rendkívül emeli, hogy **Teljes Magyar Shakspeare**, a *Kisfaludy* anuak kiegészítõje a *Társaság* által kiadott s költõink: *Arany*, *Petőfi*, *Vörösmarty*, *Szász Károly*, *Lévai*, *Arany László*, *Fejes*, *Gregusz*, *Gyõry Vilmos*, *Lõrinczi-Lehr*, *Rákosi Jenõ*, *Szigligeti* által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számba megy, mert ezt halljuk a szinpadról, ezt idézzük lépten-nyomon; ez ment át a nemzet véérébe.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményesen áron kapják a „Magyar Remekírók“ megrendelõi, vagyis a hat kötetes diszesen bekötött munkát 30 korona bolti ár helyett **20 koronáért**, ha mind a két munkát megrendelik. — Megrendeléseket, *részletfizetésre is*, elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a „Franklin-Társulat Budapestben. 1012:

Földmivesiskolát végzett kitünõn, 10 évi gyakorlatom van, gyakorlati vizsgára készülök, kis család, józan, becsületes, szorgalmas, 32 éves, ref. vallásu eg, én, önállóan is tud gazdálkodni, kaucióképes, állást keres. **Cimem a kiadóhivatalban.** 1644

Eladó 40 májusi keltésű, elsõrangú kendermagos Plimút jércze 5, 20 kakas 6, ezüst prémnyúl 6 koronáért darabonként. Árvay Andrásné Káva, Pestmegye. 1647

A magyar irodalom

legkiválóbb alkotásait, azoknak terjedelmes ismertetését és elsõrangú hazai írók humoros és komoly tárgyú cikkeit tartalmazza

az 1906. évi

Hasznos Könyvnaptár,

melyet kívánatra minden irodalombarátnak ingyen és bérmentve küld meg 1460

Kunossy, Szilágyi és Társa,

könyv-, mű- és zenemûnagyereskedés és kiadóvállalat,

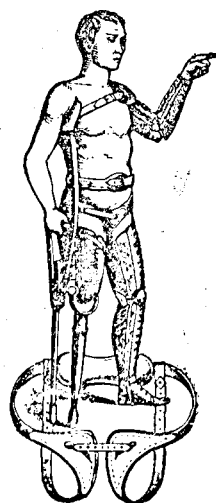
Budapest, IV., Ujvilág-utca 16. szám. A könyvnaptárban előforduló mûveket csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Megbízható, gyakorlott üzletszerzõk vagy utazók igen elõnyös feltételek mellett ugyanott fölvetetnek.

NÉPBANK RESZVENYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olesó jelzáló és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD**

Ötvös-borok.
Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók
Ötvös Dánielné
bornagykereskedõ pinceszébõl
Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.
Vezérképviselõje: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Rézvény Kõbányai Polgári és Temesvári gyártelep sörfõzdeknek.

Udvari Szállítója:
Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.
Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

Specialista

sérvkötõkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötõ pneumatikus gumi-pelottával, a legtekélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalu . . . 12 korona.
Kétoldalu . . . 24 korond.

Testgyógyászati gyárban teljes jótállás és legutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

mûlábak és mûkezek, amputáltak részére.

Mûfûzők és egyenestartók ferdennõtök részére.

Járó- és támgépek

comb-, térd- és bokazületgyuladásnál stb.

Haskötõk gyomorhaj, vándorvese, köldöksérv és lógó has ellen. Gücsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 diszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvossebészeti mûszergyáros Budapest, 1457 (a fõtisztelendõ Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878